

ABRERA

TEMPLE PARROQUIAL DE SANT PERE D'ABRERA

Localització: Església 9 (Abrera)

Datació: Finals del segle XI

Estil arquitectònic: Romàntic

Catalogació: BCIL

Festa destacable: 29 de juny (St. Pere i St. Pau)

HISTÒRIA DEL CONJUNT

L'antiga Baronia de Castellvell fou una baronia establerta el segle XI per Ramon Borrell, comte de Barcelona, durant la repoblació de la marca. Els territoris infeudats estaven entorn de dos nuclis: Castellví de Rosanes i Castellví de la Marca.

Pel que fa a la població, un cens (fogatge) manat pel senyor de Castellvell donà com a resultat 84 veïns (any 1784).

Dins del terme de la parròquia es troben les capelles de Sant Hilari del castell de Voltrera, d'origen pre-romànic, i la de de Sant Pere de Voltrera, enrunada.

Primera i última visita pastoral documentada¹

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

¹ No s'ha fet cap estudi anterior a la data de creació de la diòcesi que permeti aportar-ne més dades.

ABRERA

TEMPLE PARROQUIAL DE SANT PERE D'ABRERA

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Pere d'Abrera va ser el dissabte 21 de gener del 2012.

Rectorologi

Anys de nomenament	Rectors
1310	Pedro Lietus
1366	Franciscum Bardelli
1401	Gileri Faura
1414	Anthonius Anthoni
1425	Antoni Portell
1492	Paulus Lobert
1522	Antonius Capell
1562	Gabriel Marquet
1568	Barnabás Xedris
1576	Vicens Portella
1582	Antoni Corró
1585	Joan Planas
1600	Simó Viladoms
1601	Antoni Joan Majol
1624	Antoni Argullol
1627	Pere Moner
1635 – 1638	Jaume Santacana
1638	Pere Maymó
1652	Pere Joan Fochs
1654	Joan Oller
1687	Vicens Civil
1687	Francesc Cots
1707	Felip Palet
1744	Rafael Folch
1766	Josep Sobregrau
1786	Josep Alegre
1798	Josep Sensó i Ramón Güell
1800	Armengol Grau
1805	Pau Dinarès

1824	Benet Vilossa
1825	Antoni Milà
1832	Gaspar Fondi
1833	Francesc Fàbregas i Salvador Salés
1834	Josep Roviralt i Josep Oliveró
1845	Luís Gonzaga
1851	Joan Almirall
1875	Ignasi Mateu
1877	Frances Bardagí i Ramon Gutiérrez
1882	Antoni Planas
1887	Pau Boloix
1905	Francesc Cumenia
1913	Antoni Mercadè
1917	Lluís Panella
1925	Pau Faura i Josep Homar
1936	Salvador Noy
1944	Jaume Tobella
1949	Albert Viladrich
1954	Joan Capell
1974	Jaume Serrano
1968	Josep Puig
1981	Anton Solé
1987	Dídac Navarro
1992	Enric Aymerich
2010 – 2014	Josep Aguilar
2014 –	Bernat Martorell

ABRERA

TEMPLE PARROQUIAL DE SANT PERE D'ABRERA

EXTERIOR DE L'ESGLÉSIA

A l'exterior les tres de l'absis central i la de l'absis de migdia tenen un arc que les emmarca, com una mena de fals esplandit. La de l'absis de tramuntana té l'arc exterior tallat en un lleuger esplandit. L'edifici està construït amb petits blocs de pedra o llambordes, una mica més grans a la part inferior, disposats en filades homogènies.

Puig i Cadafalch parla de l'església de Sant Pere d'Abrera com a exemplar de traspàs entre els temples que tenen cimbori i els que no en tenen.

La porta d'accés està emmarcada per un arquiteu que munta sobre pilars quadrats i, a sobre d'aquests, una arquivolta semicircular tallada en baix relleu amb palmetes.

Campanar i campanes

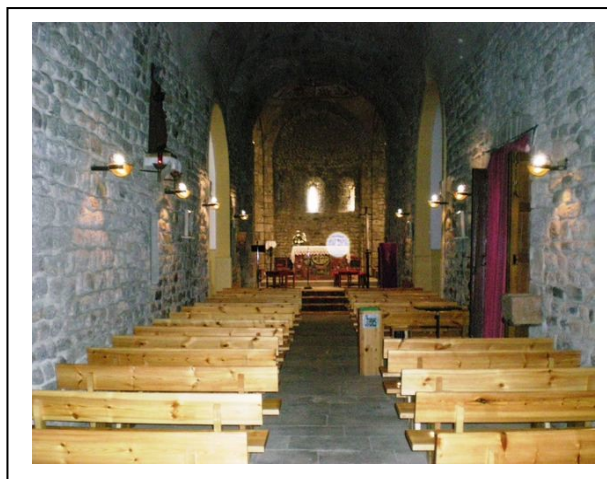
El campanar és de planta quadrada i tres pisos, els dos superiors amb finestres geminades i capitells trapezials sobre columnes.

A l'exterior té una aparença peculiar per l'alçària igual dels absis i per la curiosa forma exterior de la coberta del presbiteri, en una mena de cupulí baix.

Està situat al damunt de la nau és una torre quadrada de 3,20 m de costat, amb les filades inferiors una mica més sortides, a manera de sòcol.

Per construir el campanar es va utilitzar una pedra calcària molt porosa.

INTERIOR DE L'ESGLÉSIA

És una única nau, amb tres absis semicirculars disposats en creu entorn d'un creuer cobert amb volta d'aresta. Els absis estan decorats amb lesenes i arcuacions llombardes. Les parets de la nau van ser reformades el segle XII, quan es va construir la porta, emmarcada per una arquivolta decorada amb un relleu de palmetes, i suportada per dues columnes amb capitells esculpits amb ocells i flors².

Interiorment, els tres absis configuren tres espais troncocònics ben diferenciats, oberts per arcs de mig punt i cobertes per voltes de quarts d'esfera. La nau enllaça amb la capçalera per mitjà d'un arc triomfal de mig punt. El tram de la nau immediat al presbiteri suporta el pes del campanar de torre que hi ha bastit al damunt, per la qual cosa fou reforçat

² Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins: <https://extranet.cultura.gencat.cat/EGIPCI> [consultada 2-12-14]

ABRERA

TEMPLE PARROQUIAL DE SANT PERE D'ABRERA

interiorment amb un arc, el qual s'uneix a les parets de la nau per sota la línia d'arrencament i descarrega així el pes de la part superior del campanar sobre els murs laterals.

El darrer dels seus tres pisos va ser afegit en la restauració de 1956 - 1959; aleshores s'obriren les finestres, geminades, les del segon pis, i de mig punt les del primer. Les columnetes són noves.

Els murs de la nau, amb una porta a migdia, fan 1,25 m de gruix . Sostenen directament l'empenta de la volta de canó (no apuntada com a vegades s'ha dit) que conserva el pes de l'encanyissat en sentit paral·lel a l'eix de la nau. Les finestres de l'església, incloses les tres a l'absis central, una a cadascun dels laterals i una a la part de migdia, són totes de mig punt, amb l'ampit recte i construïdes amb pedra tosca. La de la nau és de doble biaix, mentre que les altres són d'esplandit només interior.

BIBLIOGRAFIA

Llibres i revistes

- *Campillo, Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795.
- *Enciclopèdia del Romànic a Catalunya* ; Direcció: José María Pérez González, Fundación Santa Maria La Real, Centro de Estudios del Románico, 2014. V. III.
- Martí i Bonet, Josep M^a, *Speculum Novum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis*. V. III. Bisbat de Sant Feliu de Llobregat.
- Salazar Ortiz, Natàlia, *Inventari Patrimoni Cultural d'Abdera*. Memòria tècnica. ArqueoCat Arqueologia i Patrimoni. Diputació de Barcelona, Mapes de Patrimoni Cultural.
- Soler, Maria, *L'església de Sant Pere d'Abdera : estudi sobre la seva evolució històrica*, Abdera, Ajuntament d'Abdera, DI 2000.

Recursos electrònics

- Diputació de Barcelona. Mapes del Patrimoni Cultural. Dins: <http://patrimonicultural.diba.cat> [consultada 26-09-2013]
- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins: <https://extranet.cultura.gencat.cat/EG IPCI> [consultada 2-12-14]
- Catalonia Sacra. Dins: <http://cataloniasacra.cat> [Consultada 2-12-14]